

ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΔΩΔΕ

Ο ΕΠΑΡΧΟΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΓΡΟΥΣ

Ο κ. ἐπαρχος περιοδεύει. Μὲ τὸν ἡνιόχον ἐμπρός, τὸν ἀκόλουθον ὀπίσω, ὁ δῖφος τοῦ ἐπαρχείου ἐπισήμως τὸν μεταφέρει εἰς τὴν ἀγροτικὴν πανήγυριν τοῦ χωρίου τῶν Νυμφῶν. Διὰ τὸ ἐπίσημον τῆς ἡμέρας, ὁ κ. ἐπαρχος ἐφόρεσε τὴν ὡραίαν του κεντητὴν στολὴν, τὸ μικρὸν του κράνος, τὴν στενὴν ἀργυροπάρυφον περισκελίδα καὶ τὸ ἐορτάσιμόν του ξίφος μὲ τὴν ἐξ ἐλεφαντίνου ὀστοῦ λαβὴν. Ἐπὶ τῶν γονάτων του ἀπλοῦται μεγάλη θλιδερῶς συνεπτυγμένη ὁδὸν ἢν μετὰ μελαγχολίας θεωρεῖ.

Ὁ κ. ἐπαρχος μετὰ μελαγχολίας θεωρεῖ τὴν θλιδερῶς συνεπτυγμένην ὁδὸν· σκέπτεται περὶ τοῦ πολυθρυλλήτου λόγου ὃν ὀφείλει μετ' ὀλίγον νὰ ἐκφωνήσῃ πρὸς τοὺς κατοικοὺς τοῦ χωρίου τῶν Νυμφῶν... «Φίλοι κύριοι δημόται...» Μάτην ὅμως συστρέφει τὸ χρυσομετάξινόν του ὑπογένειον, εἰκοσάκις ἐπαναλαμβάνων... «Φίλοι κύριοι δημόται...» Ἡ συνέχεια τοῦ λόγου ἀδύνατον νὰ εὐρεθῇ.

Ἡ συνέχεια τοῦ λόγου ἀδύνατον νὰ εὐρεθῇ... Τόσον ἡ θερμότης ἐν τῷ δῖφῳ εἶνε ἀφόρητος! Ἐν ροπῇ ὀφθαλμοῦ προβάλλει ἡ ὁδὸς τοῦ χωρίου τῶν Νυμφῶν μὲ τὴν ὑπὸ μεσημβρινοῦ ἡλίου χρυσιζομένην κόριν της... Ὁ ἀὴρ φέγγει... Καὶ ἐπὶ τῶν παρὰ τὰ ἄκρα τῆς ὁδοῦ κονιοφόρτων πεταλέων μυριοί τέττιγες ἀνταπαντῶσι πρὸς ἀλλήλους ἀπὸ τοῦ ἐνὸς δένδρου εἰς τὸ ἄλλο... Αἰθῆνης ὁ κ. ἐπαρχος φρικιῇ. Πέραν ἐκεῖ, παρὰ τὴν κλιτὴν τοῦ λόφου, διέκρινε μικρὸν ἐκ δρυῶν πρασίνων δάσος καὶ ὅπερ φαίνεται προσκαλοῦν αὐτόν.

Τὸ μικρὸν ἐκ δρυῶν πρασίνων δάσος φαίνεται προσκαλοῦν αὐτόν: «Ἰθὺς λοιπὸν ἐδῶ νὰ συνθέσῃς τὸν λόγον σου, κ. ἐπαρχε, θὰ τὸν συνθέσῃς κάλλιον ὑπὸ τὰ φυλλάματά μου...» Ὁ κ. ἐπαρχος ἔχει καταμαγευθῇ· πηδᾷ κάτω τοῦ δῖφρου, παραγγέλλων εἰς τοὺς ἀνθρώπους του νὰ τὸν περιμένωσι, διότι πηγαίνει πρὸς σύνθεσιν τοῦ λόγου του εἰς τὸ μικρὸν ἐκ δρυῶν πρασίνων δάσος.

Εἰς τὸ μικρὸν ἐκ δρυῶν πρασίνων δάσος ὑπάρχουσι πτηνά, ἴα καὶ πηγαὶ ὑπὸ τὴν λεπτὴν χλόην... Μόλις ἰδόντα τὸν κ. ἐπαρχον μὲ τὴν ὡραίαν του περισκελίδα καὶ τὴν θλιδερῶς συνεπτυγμένην ὁδὸν, τὰ πτηνὰ ἐφοδῆθησαν καὶ διέκοψαν τὸ ῥοιὸν αἰ πηγαὶ δὲν ἀπετόλμων πλέον νὰ ψιθυρίζωσι καὶ τὰ ἴα ἐκρύβοντο ὑπὸ τὴν χλόην... Ὁλος ὁ μικροκόσμος ἐκεῖνος οὐδέποτε εἶχεν ἰδεῖ ἐπαρχον, καὶ ταπεινοφῶνως ἐρωτᾷ τις εἶνε ὁ ὡραῖος οὗτος δεσπότης ὁ πλανώμενος ἐκεῖ μὲ τὴν ἀργυροπάρυφον περισκελίδα.

Ταπεινοφῶνως, ὑπὸ τὰ φυλλάματα, ἐρωτᾷ τις εἶνε ὁ ὡραῖος οὗτος δεσπότης μὲ τὴν ἀργυροπάρυφον περισκελίδα... Ὁ ἐπαρχος, ἐν τῷ μεταξὺ, γοντευθεὶς ἐκ τῆς ἐν τῷ δάσει ὁρόσου καὶ αἰγῆς, ἀνέστυρε τὰ ἄκρα τῆς στολῆς του, ἀπέθηκε τὸ κράνος ἐπὶ τῆς χλόης, καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τῶν βρύων ὑποκάτω νεαρῶς δρυός, ἥνοιξεν εἴτα ἐπὶ τῶν γονάτων τὴν μεγάλην θλιδερῶς

συνεπτυγμένην ὁδὸν καὶ ἔδυσεν ἀπ' αὐτῆς πλατὺ φύλλον χάρτου φέροντος τὰ σήματὰ τῆς ὑπηρεσίας. «Εἶνε καλλιτέχνης!» ἀνέκραξεν ἡ ὑπολαίς. «Ὅχι ὑπέλαβεν ὁ πυρρούλας, ἀδύνατον, μὲ τοιαύτην ἀργυροκέντητον περισκελίδα διὰ πρίγκιπα μᾶλλον τὸν ἐκλαμβάνω.»

«Διὰ πρίγκιπα μᾶλλον τὸν ἐκλαμβάνω,» ὑπέλαβεν ὁ πυρρούλας.—Οὔτε τὸ ἐν οὔτε τὸ ἄλλο, διέκοψε γηραιὰ τις ἀνδρῶν ἥτις ἐπὶ ἐν ὅλον ἔαρ εἶχε ψάλει ἐν τῷ κήπῳ τοῦ ἐπαρχείου... Τὸν γνωρίζω τί εἶνε: εἶνε ἐπαρχος! Καὶ ὅλον ἡμοῦ τὸ μικρὸν δάσος ἐψιθύριδεν: «Εἶνε ἐπαρχος! εἶνε ἐπαρχος!» «Πῶς εἶνε θαλακρός!» παρετήρησεν εἰς καρνηκομῶν κορυθαλῶς. Τὰ ἴα ἠρώτησαν: «Μήπως εἶνε κακός;»

«Μήπως εἶνε κακός;» ἠρώτησαν τὰ ἴα. Ἡ γηραιὰ ἀνδρῶν ἀπάντησε: «Ποδῶς! Καὶ μετὰ τὴν διαβεβαίωσιν αὐτὴν τὰ πτηνὰ ἐπανήρχισαν ψάλλοντα, αἰ πηγαὶ ρέουσαι, τὰ ἴα ἀρωματίζοντα, ὥς ἐάν ὁ κύριος ἐλειπεν... Ἀπαθὴς ἐν μέσῳ τούτου ὅλου τοῦ θέλλοντος θορύβου ὁ κ. ἐπαρχος ἐπεκατέστη τὴν μουσάν τῶν ἀγροτικῶν γελοίων, καὶ, γραφίδα κρατῶν ὑψωμένην, ἤρχισεν ν' ἀπαγγέλλῃ διὰ τῆς ἐορτασίμου του φωνῆς: «Φίλοι κύριοι δημόται...»

«Φίλοι κύριοι δημόται», ἤρχισεν ὁ ἐπαρχος ν' ἀπαγγέλλῃ διὰ τῆς ἐορτασίμου του φωνῆς... Ἐκρηγξ γέλωτος τὸν διακόπτει· στρέφει, καὶ βλέπει χονδρὸν δρυκολάπτην ὅστις, καθήμενος ἐπὶ τοῦ κράνου, τὸν ἀτενίζει γελῶν. Ὑψὼν ὁ ἐπαρχος τοὺς ὅμους σκέπτεται περὶ συνέχεως τῆς προσάλαϊς του, ἀλλὰ τὸ πτηνὸν, διακόπτεται αὐτόν καὶ πάλιν κραυγάζον: «Πρὸς τί;» — «Πρὸς τί;» ἀπαντᾷ ὀλοπόρητος ὁ ἐπαρχος καὶ ἐκδιώξας διὰ κινήσεώς του τὸ ἀναιδὲς πτηνόν, ἐπανέλαβεν ἐκ νέου: «Φίλοι κύριοι δημόται.»

«Φίλοι κύριοι δημόται», ἐπανέλαβεν ὁ ἐπαρχος ἐκ νέου· ἀλλ' ἰδοὺ τότε τὰ μικρὰ ἴα ὀρθοῦμενα πρὸς αὐτόν ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν στελεχῶν τῶν καὶ τρυφερῶς λέγοντα: «Κύριε ἐπαρχε, εὐωδιάζετε ὥς ἡμεῖς;» Καὶ αἱ πηγαὶ τῷ ὀργάνωσαν ὑπὸ τὰ βρύα θείαν μουσικὴν, καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων, ἀνωθεν τῆς κεφαλῆς του, ὅμιλοι ὑπολαϊδῶν προσήλθον ἵνα τῷ ψάλωσι τὰς ὡραιότερας τῶν στρυφᾶς, καὶ ὅλον τὸ μικρὸν δάσος συνόμωσεν ἵνα τὸν ἐμποδίσῃ τῆς συνθέσεως τοῦ λόγου.

Ὅλον τὸ μικρὸν δάσος συνόμωσεν ἵνα τὸν ἐμποδίσῃ τῆς συνθέσεως τοῦ λόγου... Μένων, ὁ κ. ἐπαρχος, ἐκ τῶν ἀρωμάτων καὶ τῆς μουσικῆς, ματὴν ἀγωνίζεται ν' ἀντιστῇ πρὸς τὴν καταλαδοῦσαν αὐτόν καινοφανῆ μαγεῖαν. Στηρίζεται ἐπὶ τῆς χλόης, ἐκκομβώνει τὴν ὡραίαν του στολὴν, ὑποτραυλίζει ἐκ νέου δις ἢ τρίς: «Φίλοι κύριοι δημόται... φίλοι κύριοι δημό... φίλοι κύριοι...» Καὶ εἴτα πέμπει εἰς τὸν διάβολον τοὺς δημότας, εἰς δὲ τὴν μουσάν τῶν ἀγροτικῶν γελοίων δὲν ἀπομένει ἢ τὸ νὰ καλύψῃ τὸ πρόσωπόν της.

Κάλυψον τὸ πρόσωπόν σου, ὦ μουσα τῶν ἀγροτικῶν γελοίων! Ὅτε, μετὰ παρέλευσιν ὥρας, οἱ ἀνθρώποι τοῦ ἐπαρχοῦ, ἀνυποχρῶντες διὰ τὸν κύριόν των, εἰσῆλθον ἐν τῷ μικρῷ δάσει, εὐρέθησαν ἐνώπιον θεάματος πρὸ τοῦ ὁποίου ὀπισθοχώρησαν

ἐξ ἐκπλήξεως.... Ὁ κ. ἐπαρχος ἐκεῖτο πρηνὴς ἐπὶ τῆς χλόης, μὲ ἀνοικτὸν τὸ στόμα, ὥς βοῦμος. Εἶχεν ἀφαιρέσει τὴν στολὴν του, καὶ, μασδῶν ἴα, ὁ κ. ἐπαρχος κατεσκεύαζε στίχους.

Κ. Ι. Πρασσάς

ΠΑΙΓΝΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΜΙΚΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ

Τὴν σημερινὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν τὰ πάντα γίνονται οὕτως εἰπεῖν, διὰ τοῦ ἀτμοῦ διὰ μέσων καὶ τρόπων ὅλως μηχανικῶν, οὐδεὶς πλέον θὰ εὐρεθῇ τεχνίτης ἔχων οὐχὶ ἀρκούσαν ἐπιδειξίτητα ἀλλ' ἀρκούσαν ὑπομονήν, ὅπως ἐπὶ ἐτη ὅλα γλύφῃ, χαλκεύῃ χαράττῃ σκευὸς τι ἢ ἐπιπλόν. Λέγουσι δὲ μάλιστα ὅτι οἱ τεχνῖται δὲν δύνανται νὰ αἰσθάνωνται πλέον τὸν αὐτὸν ἔρωτα πρὸς τὴν τέχνην των, ὃν εἶχον οἱ προγενέστεροι, οὔτε θὰ μνησθῶσι ποτὲ ἐκείνους οἵτινες κατεδάτλων χρόνον ἀπειρον καὶ ἱκανότητα οἱ τὴν τυχοῦσαν, εἰς ἐπεξεργασίαν ἔργων ἢ μᾶλλον μικροτεχνημάτων τόσῳ παραδόξῳ ὅσῳ καὶ ματαίων. Καὶ τῷ ὄντι τὰ τοιαῦτα οὐδεὶς σπουδαῖος δύναται νὰ ἐπαινέσῃ, διότι, ὡς λέγει ἀρχαῖος τις οὐδὲν ἄλλο εἶνε εἰ μὴ χρόνον παρανόημα καὶ προϊόντα ψευδοτεχνίας, μαρτυροῦντα παρακμὴν τῆς καλλιτεχνίας, ἥς σκοπὸς εἶνε οὐχὶ ἡ υπερνίκησις ὑλικῶν δυσχερειῶν, ἀλλὰ ἡ εὐρεσις καὶ παράστασις τοῦ ἐξόχου κάλλους. Τὸ πολὺ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς παίγνια τῆς τέχνης περὶ ἔργα καὶ ὡς τοιαῦτα ἐκθέτομεν αὐτὰ ἐν τῷ Ἀττικῷ Μουσείῳ.

Ἐκ τῶν ἀρχαίων πρῶτος κατασκευάσας τοιαῦτα μικροτεχνήματα μνημονεύεται ὀνομαστὶ Θεόδωρος Ῥοίκου ὁ Σάμιος ὁ πρῶτος κατασκευάσας μετὰ τοῦ πατρὸς του χάλκινα ἀγάλματα (περὶ τὸ 500 π. Χ.) Οὗτος κατὰ τὴν μαρτυρίαν λατίνου τινὸς συγγραφέως κατεσκεύαδε μικρὸν ἑαυτοῦ ἀνδριάντα χάλκινον, κρατοῦντα τέθριππον τόσον μικρὸν, ὥστε ἐάν ἐκάθητο ἐπ' αὐτοῦ μῦτα ἡδύνατο νὰ σκεπασθῇ τὰ τὴν ἀμαξαν καὶ τοὺς τέσσαρας ἵππους αὐτῆς. Τώρα κατὰ πόσον ἥτο δυνατόν νὰ γείνη τὸ τοιοῦτον τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν εἶνε ἡμέτερον ἔργον νὰ εἰπώμεν. Πλὴν τοῦ Θεοδώρου μνημονεύονται δύο ἔτι μικροτέχνηται Μυρμηκίδας ὁ Ἀθηναῖος καὶ Καλλικράτης ὁ Λακεδαιμόνιος ἀκμάσαντες περὶ τὸ 450 π. Χ. καὶ κατασκευάσαντες ἀμάξας ὡς τὴν τοῦ Θεοδώρου, χαλκοῦν ἄρμα μετὰ τοῦ ἀρματῆλάτου σφόδρον ἀπὸ μῦας, μύρμηκας καὶ ἄλλα ζωῦφια ἐξ ἐλεφάντος, τοσοῦτον λεπτά, ὥστε ἵνα διακριθῶσι τὰ μέλη των ἥτο ἀνάγκη νὰ παρεμβληθῇ θορὶξ μεταξὺ αὐτῶν, ἔγραψαν δὲ καὶ ἐλεγεία καὶ ὁμηρικῶς στίχους χρυσοῖς γράμμασιν ἐπὶ στήθεσιν.

Καὶ ταῦτα μὲν οἱ παλαιοὶ τῶν δὲ νεωτέρων οὐκ ὀλίγοι φιλοτιμούμενοι ἐμνησθῶσαν ἐκείνους καὶ δὴ κατεσκεύασαν καὶ αὐτοὶ τοιαῦτα τινὰ μικροτεχνήματα. Τούτων ἀναφέρωμεν τὰ περίεργότατα.

Γερμανὸς τις ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἑλισάβετ τὴν γυναικα Καρόλου τοῦ Θ'. τεμάχιον χαρτίου ἴσον πρὸς μικρὸν ὄνυχον